

Історичні науки

УДК 94(560)

Чепель Роман Віталійович

студент

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Chepel Roman

Student of the

Taras Shevchenko National University of Kyiv

**ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО
ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ**

**ОСНОВНЫЕ ПРИЧИНЫ ПОЛНОМАСШТАБНОГО
РОССИЙСКОГО ВТОРЖЕНИЯ В УКРАИНУ**

**THE MAIN REASONS FOR THE FULL-SCALE RUSSIAN INVASION
OF UKRAINE**

***Анотація.** Досліджено основні причини повномасштабного російського вторгнення 24-го лютого 2022-го року в Україну.*

***Ключові слова:** Україна, Росія, Путін, російський вплив, війна, вторгнення.*

***Аннотация.** Исследовано основные причины полномасштабного российского вторжения 24 февраля 2022 года в Украину.*

***Ключевые слова:** Украина, Россия, Путин, российское влияние, война, вторжение.*

***Summary.** The main reasons for the full-scale Russian invasion on February 24, 2022 in Ukraine are investigated.*

***Key words:** Ukraine, Russia, Putin, Russian influence, war, invasion.*

Постановка проблеми. Питання діяльності зовнішньої політики РФ стосовно України 1991-2022 роках не було досліджене істориками ґрунтовно. В опрацьованій літературі представлено лише його побіжний огляд.

Метою дослідження є аналіз політики Російської Федерації під кутом зору її суспільного сприйняття.

В одному з виступів у 2016-му році очільник Кремля заявив, що «кордони його країни не закінчуються ніде» [1]. Питання відновлення впливу на пострадянські країни стало головною ціллю цього режиму, а з часом – бути основним гравцем на політичній карті світу. З розпадом СРСР, Росія поставила за мету відновити політичний вплив, який раніше мала на своїх союзників, зрозумівши, що це складна дипломатична та інформаційна робота, а Радянський Союз розпався під радісні емоції більшості населення України [2], згідно статистики на референдумі у 1991 році за незалежність проголосувало понад 90 % громадян. Серед російського керівництва постало питання, як існувати далі, мета Путіна – глобальний хаос, адже тільки так Росія може зберегти свій вплив на світову політику.

Впроваджується політика про “братні народи”, для цього задіюють інформаційний вплив, який завжди ефективний у навіюванні інформації, головною задачею Кремля залишається лобювання інтересів імперської Росії, зробити так, щоб президент та парламент мав проросійську більшість, таким чином, можна буде мати контроль у зовнішній, соціальній та економічній політиці України.

У грудні 1991 відбувається успішна спроба укладення угоди про утворення Співдружності Незалежних Держав [3], тоді незалежна Росія, зробила перший крок для того, щоб на офіційному рівні затвердити співпрацю між країнами колишнього СРСР, й отримує такий бажаний підпис першого Президента України, Л. Кравчука на цьому папері.

Кардинально загострилась ситуація у 2004 р. коли сталася помаранчева революція [4], організована і проведена прихильниками Віктора Ющенка, акція почалася 22 листопада 2004 як реакція на масові фальсифікації, що вплинули на результат виборів та прихід до влади проукраїнського державного діяча. За звітами британської розвідки[5] Кремль від 2005 по 2018 р. подвоїв свій бюджет оборони, але не отримав бажаного впливу над Україною. Можна припустити, що одним із аргументів, чому були збільшені витрати на озброєння, є саме масові протести в Україні, тому що, з'явився потужний прояв українства, який зміг привернути увагу до питання національної свідомості українців, а увага країн Заходу прикута до політичних перепетій України.

До 2014-го року тривала боротьба за владу всередині країни між агентурою Росії, і приходом її до влади, та проукраїнськими силами: «У 2010-му році відбулася капітуляція країни» [6], – саме так охарактеризував Харківські угоди 2010 р. Данилов О.М.

Відбувається тотальна здача державних інтересів України. Згідно з угодою термін перебування Чорноморського флоту Російської Федерації у Севастополі подовжено з 2017 до 2042 року з автоматичним продовженням на 5 років, якщо будь-яка сторона не висловить заперечення, та встановлена орендна плата [7]. Фактично керівництво тодішньої України узаконило перебування іноземних військ в нашій країні, це розв'язало Путіну руки для майбутньої анексії Криму та розгортання повномасштабної війни проти українського народу.

Поневолити українську націю та придушити прояв будь-якого українства- було та залишається головною задачею рашиської Росії. Після війни в Грузії та Харківських угод набуває все більш значущої ролі слово «Рашизм» та виходить перша стаття [8] в якій зазначається, що рашизм - це ідеологія, яка твориться елітами із кримінально-кагебістською свідомістю, для цих людей можливо все, в них немає відчуття жалю та моралі.

Під час масових протестів у 2013-2014-их р. було повалено проросійську владу, зрозумівши, що контроль над українськими інституціями втрачено, помста засліпила очі російському режиму остаточно, саме це спровокувало його до подальшої анексії Криму, утворення самопроголошених республік та майбутньої повномасштабної війни, як наслідок, підписання Мінських домовленостей, що стало політичним зашморгом на шиї України й одне з гальм, яке скрізь і в усьому заважає нам приймати рішення, – так охарактеризував їх Л.Кравчук [9].

"Розпад Радянського Союзу став найбільшою геополітичною катастрофою століття. Десятки мільйонів наших співгромадян і співвітчизників опинилися за межами російської території", - сказав Путін[10]. Тобто для них це трагедія світового рівня, вони втратили велич, яку мали раніше, отож, задача перед Кремлем стоїть відновити за будь-яку ціну могутню Росію, яка була колись, не дивлячись на опір українського народу, ціною власних людей та санкцій, які руйнують російську економіку.

Однією з причин чому Путін спромігся на повномасштабне вторгнення, є вивід американських військ з Афганістану: "Я хочу подякувати за завершення небезпечної місії з виведення військ з Афганістану. Тепер наша 20-річна військова присутність в Афганістані закінчилася", — йдеться у заяві президента Джозефа Байдена [11]. Путін вбачав в цьому рішенні слабкість всього демократичного світу, внаслідок, почав повномасштабне вторгнення проти України, а ЗСУ руйнують головний міф "про його непереможність"

Росія з 2014 р. розпочала проводити політику яскраву інформаційну кампанії з просування до влади України проросійських потенційних кандидатів та політичних партій, це вже мало успіхи з приходом до влади Януковича у 2010 році й, зокрема, в Грузії.

2 лютого 2021 року, Президент Володимир Зеленський підписав Указ №43/2021 про «Про застосування персональних спеціальних економічних

та інших обмежувальних заходів» проти трансляції телеканалів «112 Україна», NewsOne, ZIK [12]. Це був неочікуваний удар по російській інформаційній машині, на яку виділялися величезні кошти з російського бюджету, згодом РНБО ввели санкції проти телеканалу «НАШ» [13]. Таке рішення ухвалили 11 лютого 2022 р під час виїзного засідання в Харкові, повідомив секретар РНБО Олексій Данілов.

Це стало ще одною з причин, чому Путін наважився на цю криваву війну, «інформаційно-мирний» план провалився, зокрема, через українське керівництво, яке не пішло на поступки Кремлю.

Отже, основними причинами російського вторгнення в Україну, це повернення колишньої держави СРСР під політичний, економічний, соціальний контроль Росії, це задача, яка стоїть перед військовим керівництвом Кремля.

Література

1. Путин: "Границы России нигде не заканчиваются" - BBC News Русская служба. *BBC News Русская служба*. 24.11.2016.
2. Андрощук О. В. Референдум першого грудня 1991 // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. К. : Наукова думка, 2012. Т. 9 : Прил. С. 181. 944 с. : іл.
3. Гринько С. В. Алматинська зустріч країн-учасниць СНД 1991 // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол. : Л. В. Губерський (голова) та ін. К. : Знання України, 2004. Т. 1. 760 с.
4. Кубишин І. І. LiveJournal. Вплив Помаранчевої революції 2004 року на імідж України. 2019.
5. *Радіо Свобода*. Росія після 2005-го подвоїла бюджет оборони, але не отримала домінування над Україною – британська розвідка.03.05.2022.

6. Кузнецов Д. Данілов: Харківські угоди - це акт капітуляції. Причетні повинні відповісти. *РБК-Україна*.
7. Ніна Кур'ята. Харківські угоди: від миру до війни - BBC News Україна. *BBC News*.
8. Українська правда, Остап Кривдик. Стаття Рашизм. *Українська правда*.
9. Зашморг на шиї України, – Кравчук про порядок мінських домовленостей. *24 Канал*. 2020.10.13.
10. Пять громких заявлений Путина об истории Украины - BBC News Україна. *BBC News Україна*. 2014.11.10.
11. Statement by President Joe Biden | The White House. *The White House*.
12. Олена Губар. Зеленський ввів санкції проти телеканалів 112, Newsone і ZIK. *Deutsche Welle*.
13. Українська правда. Зеленський ввів у дію санкції проти телеканалу “НАШ”. *Українська правда*.